

## SZERELMEM, HIROSHIMA



Marguerite Duras már elmúlt negyvenéves, amikor a *Moderato cantabile* című műve meghozta számára a méltó elismerést. A következő évben, 1959-ben ezzel az újabb remekművel ismét felhívta magára figyelmet. Alain Resnais, a rendező pedig szintén ezzel a filmjével emelkedett a világhírű mesterek sorába.

Az 1959-ben készült film mai napig is megrendítő és aktuális alkotás a népek és emberek közötti egyenlőség természetéről. A szerelem szabadsága, erkölcsi ereje, a hazugságokat felülíró igazsága a tudat mélyrétegeibe ágyazott lélekfolyamban hömpölyög a valódi felismerés deltájába. A háború után szükségszerű, hogy a történelmi ítéletek is átrendeződnek a győztesek javára. Ez a regény és a belőle készült film mintegy kulturális forradalmat jelentett saját korában, hiszen elsőként fogalmazta meg, hogy a háború veszteseinek tragédiái,

elszenvedett borzalmaik felülírják a háború, a gyűlölet kliséit. Ez az alkotás többek között azért válhatott klasszikussá, mert a szeretet erejét, a szenvedés mélyrétegeiből felkavarodó igazságokat tudta érzékeltetni a filmművészet nyelvén keresztül.

A fiatal japán építész egy futó ismeretség során szerelmi viszonyba keveredik egy francia, éppen Japánban filmet forgató színésznővel. Kapcsolatuk elmélyül, s a férfi Hiroshima pusztulását, népének fájdalmas veszteségeit eleveníti fel Elle-nek, amelyet eredeti filmdokumentumok idéznek a nézők szeme elé. A szerelem lírai dialógusai oratóriumszerűvé változtatják a kibomló emlékezést. Ezután kerül a cselekmény fonalába a francia színésznő fiatal korában átélt szerelmi története. Nevers-ben, a lány szülővárosában a háború alatt egy német katonával fellángolt szerelme, majd a fiú halála, s a nő megszégyenítése lassú, monoton kameramozgással a jelent meg-megszakítva töri át a múlt és jelen választóvonalát. Emiatt méltán állítható: ez a film az emlékezés filmje, ahogy áthatol a feledés választóvonalán, s mindent elsőprő szenvedéllyel reprezentálja, hogy a múlt nem ér véget, a kimondás fájdalma a múlt és jelen folytonosságának bizonyítéka. Elle és Lui szerelme olyan, mint egyházi életünkbe a gyónás. Fájdalmas és mégis megtisztulást hozó.

Duras legfőbb élettapasztalata egy vietnami gazdag kereskedőhöz fűződő lánykori szerelme köszön vissza ebben a történetben, két kultúra, két életérzés szerelembe olvadása ez. Alain Resnais következő filmjét (*Tavalý Marienbadban*) pedig a filmtörténet kitörülhetetlen alkotásává tette az a tény, hogy ez a remekmű volt képes arra, hogy képi eszközökkel ábrázolja, hogy a jelen és a múlt a lélek útjain haladva fonódik az időt megsemmisítő időtlenségbe, ha úgy tetszik a megsemmisülésbe, vagy más nézőpontból szemlélve az örökkévalóságba.

